

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmae Virtvtvm, Ac Vitorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De dono consilij. Pars VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

fortis est. De fortitudine dicit glo. Greg. super illud Iob 1. Faciebant cōiunia per domos. & c. Fortitudo in die suo pascit, dū confidentiā cōtra aduersa trepidanti dat. Idē in ead. gl. Vile est consiliū sine fortitudine, quia quod tractādo inuenit, sine virib' ad actum nō perducit. Item super illud Iob 1. Cōsurgēsq; diluulo offerebat, & c. dicit glo. Offert per singulos, dū pro vnaquaq; virtute Deo preces immolat, ne sapientia eleuet, ne intellectus erret, ne consiliū dum se multiplicat confundat, ne fortitudo per fiduciā præcipiter, ne scientia inestet, ne pietas extra restra verat, ne timor plus iusto trepidās desperet. Dicunt aliqui Fortitudinem prout donum est, in hoc differre à fortitudine cardinali virtute, quòd fortitudo virtus cardinalis est circa arduū naturæ simpliciter. Fortitudo verò donum est circa arduū naturæ etiam adiuta à gratia: vt est, Relinquere omnia, & similia, quæ propter sui difficultatem vel arduitatem non sunt in præcepto. De fortitudine, require in tractatu de virtutibus cardinalibus.

De dono consilij.

P A R S V I I.

Post donum fortitudinis, dicendū est de dono consilij. Vnde Aug. postquā locutus est de fortitudine, subdit: Veruntanē si quæ delicta minutatim fortimque subrepunt, deesse cōsiliū non debet. Neq; enim tātum potest fortitudinis gradus, vt quicū astutissimo aduersario cōtinua certatione configit, nō aliquando feriatur, maximē per tētationes linguæ. Quod est ergo consiliū, nisi, Dimittite, & dimitteretur vobis: Lu. 6. Et ideo quanta beatitudo est, Beati misericordes. Idē in lib. de fide ad Petrus. Firmissimē tene, etiā iustos & sanctos homines, exceptis illis qui paruuli baptizati sunt, sine peccato hic neminē viuere posse, sicut pētque omni hominē esse necessariū & peccata sua vsque in finē vitæ præsentis elemosynis diluere, & remissionē à Deo humiliter & veraciter postulare. De dono cōsiliij dicit Gre. super 1. Iob. Consiliū in die suo pascit, dū ratione animū implet, prohibēs eadē præcipit. Idē in eadē gl. Fortitudo quæ plus potest sine moderate rationis, præceptis ruit: vt patet in eo qui vouet q; post pax difficultate nō implet. Prou. 20. Ruina est homini deuotare sanctos, & post vota retrahere. Et notandū q; nomē consilij quicūdoque largē, quandoq; stricte sumitur. Prout largē sumitur cōsiliū est examinata seu excogitata ratio alicuius faciēdi vel nō faciēdi. Rationē hic intelligas opus rationis, scilicet responsionem rationabilē certificantē eū qui petit cōsiliū. Stricte vero sumptū dicitur consiliū, Dei voluntas, ad quā non constringimur impetio propter eius arduitatē vel difficultatem, sed est in potestate nostra

nostra vt impleamus illud, vel non impleamus. Bern. ad fratres
 de mōre Dei, Non est vestū lāguere circa communia p̄cepta,
 nec atredere quid Deus p̄cipiat, sed quid velit, probantes que
 sit Dei volūtas, beneplacens & perfecta. De hoc cōsilio intelligi-
 tur verbū Aug. dicentis: Si cōsilio vti volueris, minus boni ad-
 p̄ficeris, nō mali aliquid perpetrabis. Cōsiliū sic sumptum, illu-
 minatio diuina est. Sen. in episto. Bonus vir sine Deo nemo est.
 Nō potest aliquis supra fortunam, nisi ab illo adiutus exurgere.
 Ille dat magnifica cōsilia & recta. Talia fuerunt quæ attulit in
 mundū istū sapiētia Dei patris. Esa. 9. Vocabitur nomē eius, ad-
 mirabilis, cōsiliarius. Ista sunt cōsilia pacis quæ attulit rex pa-
 cificus. De quibus Pro. 12. Qui ineunt pacis cōsilia, sequitur eos
 gaudiū. Vnde cōsiliū pacis est abrenuntiatio diuitiarum. Sene.
 Quietissime viuerēt homines, si hæc duo verba tollerētur, meū
 & tuum. Hoc cōsiliū habetur Matt. 19. Si vis perfectus esse, va-
 de, & vende omnia quæ habes &c. Aliud cōsiliū pacis est de
 continentia. De quo cōsilio Matt. 19. discipulis dicētibz, Si ita
 est causa hominis cū vxore, non expedit nubere. Dicit Christus,
 Nō omnes capiūt verbum istud, sed quibus datū est. Et subdit:
 Qui potest capere, capiat. Qui intendit deliciis carnis, nō habet
 pacem, quum caro sit mulier litigiosa. Pro. 19. & 27. Aliud cōsi-
 liū pacis, est cōsiliū de patientia. Sine patientia non habe-
 tur vera pax, patiētia cedendo persecutori pacem sibi seruat. Si-
 cut dicitur vulgariter, Non qui percutit, sed qui repercutit bel-
 lum facit. Nō potest esse bellum si vnus iniuriam ab alio sibi il-
 laram patienter portat. Aliud cōsiliū pacis est cōsiliū de hu-
 militate. Humilitas est virtus Christi, in qua pax fit. In Psal. Fiat
 pax in virtute tua. Humilitas cum his qui oderunt pacē, est pa-
 cifica: scilicet cum superbis. Ipsa nulli molesta est, nullum com-
 p̄rimit vel angustat. Ipsa est velut quoddam inane & vacuū spi-
 rituale, vbi sine contradictione superbus se dilatat. Ipsa timori
 alieno non obstitit: sed sicut corpora concaua intra concauita-
 tem suam corpora tumida recipiunt: sic humilitas molestiā su-
 perbo illaram infra sinum profunditatis suę recipit. ¶ Et notan-
 dū quod cōsiliū Christi a multis despicitur. Luc. 7. Pharisæi &
 legisperiti cōsiliū Dei spreuerunt in semetipsis. In Psal. Non
 sustinuerunt cōsiliū. ¶ Item notandum quod cōsiliū sicut &
 prudentia de faciendis est. Et est cōsiliū de his quæ sunt ad fi-
 nem. Damascenus: Ad finem est quod cōsiliabile est. De diffe-
 rentia verō cōslij & prudentiæ require in tracta. de Prudentia,
 vbi agitur de speciebus prudentiæ. Item notandum quod cōsi-
 lio

liū quatuor atredat, expediens, facile, certum, tutum, & cōtraria
 his, scilicet damnosum, difficile, incertū & periculosum: qui con-
 silium dat aliis paribus, expediēs debet praeponeere damoso, fa-
 cile difficili, certum incerto, tutum periculoso. ¶ Itē notandum
 q̄ quidam dicunt, ad donū cōsiliij pertinere an sit operandum: ad
 prudentiā verò, qualiter sit operandum. ¶ Itē notādum quòd in
 quibusdam inuenitur aliquid simile dono cōsiliij per experien-
 tiam multam. Eccle. 34. Vir in multis expertus, cogitabit multa.
 Item: Qui nō est expertus, pauca recognoscit. Sed illa experien-
 tia non est verè donum cōsiliij. Consilium enim lumen est ce-
 leste, excellentius quàm lumen prudentiæ, cū ipsam prudentiam
 rectificet. Per donum enim cōsiliij declinat prudentia, ne eam
 pœniteat. Eccle. 32. Fili, sine consilio nihil facias, & post factum
 non pœnitebis. ¶ Item notandum quòd circa cōsiliū sunt quin-
 que commēdabilia. ¶ Primum est, gratia cōsiliium requirendi,
 quæ est in eo qui nō est præceptus ad operandum. Prouer. 19. Qui
 festinus est pedibus offendet. ¶ Secundum est, gratia cōsilia-
 rium eligendi. ¶ Tertium, gratia dandi cōsiliium. ¶ Quartum,
 gratia examinandi cōsiliium. ¶ Quintum est, gratia acquiescen-
 di cōsilio. De primo legitur Tob. 4. Cōsiliium semper à sapiente
 require. Prouer. 11. Vbi nō est gubernator, corrumpit populus: salus
 autem, vbi multa cōsilia. Simile eiusdem. 24. Erit salus vbi mul-
 ta cōsilia sunt. Eiusdem 13. Astutus omnia agit cum cōsilio: qui
 autem fatuus est, aperiet stultitiam. Item 15. Dissipantur cogita-
 tiones vbi non est cōsiliium: vbi verò plures consiliarij, cōfir-
 mantur. Eiusdem 20. Cogitationes consiliiis roborantur, & gu-
 bernaculis tractanda sunt bella. Cogitationes hic intelligas pro-
 posita quæ cōcipiuntur, quæ cōsiliis perficiuntur. Tullius in Rhe-
 toric. Parua foris sunt arma, nisi sit cōsiliium domi. 1. Mach. 5. In
 illa die ceciderunt sacerdotes in bello, dum volunt fortiter face-
 re, dum sine consilio exeunt in prælium. Eccle. 30. Fili, sine con-
 silio nihil facias &c. Eiusdem 37. Ante omnem actum præcedat
 cōsiliium stabile. Prouer. 4. Palpebra tuæ præcedat gressus tuos.
 ¶ Ad eligendum consiliarium monemur, Eccle. 6. Multi pacifici
 sint tibi, & consiliarius sit tibi vnus de mille. Pro consiliario an-
 te omnes eligendus est Deus. Tob. 4. Omnia cōsilia tua in
 ipso permaneant. Iaco. 1. Si quis sapiētia indiget, postulet à Deo.
 Eccle. 39. In oratione confitebitur domino, & ipse diriget con-
 siliium eius. Eiusdem 37. In omnibus his deprecare Altissimum,
 vt dirigat in veritate viam tuam. Deinde recurrendum est pro
 cōsilio ad viros bonos. Eccl. 38. Cor boni cōsiliij statue tecum.
 Er

Et sub
 septem
 Matth.
 lasti ea
 consili
 tuam. P
 consiliu
 Eiusdem
 runt di
 rum lon
 ma me
 Eccle. 8
 pariet. N
 gorio q
 git, ne v
 clef. 37.
 vxoris t
 rem, vel
 Jerem. 1
 fratre su
 co, & ne
 stodi cla
 quòd in
 Laban s
 recessit
 die. 19 q
 tribus d
 oppressa
 17. A zel
 inuident
 dum à i
 filio iuu
 speciosa
 Gratia e
 ce Simon
 semper.
 alios reg
 byteris e
 liam cō
 consilia
 bi Item

Et subditur: Anima viri sancti annuntiat aliquando vera, quam septem circumspectores sedentes in excelsis ad speculandum. Matth. 11. Abscondisti hæc à sapientibus & prudentibus, & reuelasti ea paruulis. Esa. 19. Sapientes consiliarij Pharaonis dederunt consilium insipiens. Eccles. 37. A consiliario malo serua animam tuam. Prouerb. 12. Consilia impiorum fraudulenta. Sed facienti consilium nequissimum, super eum deuoluetur. Ecclesiast. 27. Eiusdem 8. Cum fatuis non habeas consilium: non enim poterunt diligere, nisi ea quæ eis placent. Iob 31. Consilium impiorum longe sit à me. Gen. 49. In consilium eorum non veniat anima mea. In Psal. Beatus vir qui non abiit in consilio impiorum. Eccles. 8. Coram extraneo ne facias consilium: nescis enim quid pariet. Non est etiam habendum consilium cum homine de negotio quod eum tãgit, vel de eo quod nimis odit, vel nimis diligit, ne vel fallatur, vel fallere velit. De hac materia habetur Eccles. 37. Noli, inquit, consiliari cum socero tuo, vel cum patre vxoris tuæ. Ad literam, de aliquo, quod videtur esse contra vxorem, vel cum amicis carnalibus, de his quæ sunt contra carnem. Jerem. 19. Vnusquisque à proximo suo se custodiat, & in omni fratre suo non habeat fiduciam. Michæ 7. Noli credere amico, & noli confidere in duce. Ab ea quæ dormit in sinu tuo, custodi claustra oris tui. Bernard. Amicos consulat quæ non legit, quod inimici hominis domestici eius. Gene. 31. Iacob ignorante Laban socero suo, cum filiis & vxoribus atque pecoribus suis recessit de Mesopotamia in terram Chanaan. Legitur etiam Iudic. 19. quod Leuita quidam qui credidit socero suo, vt cum eorum diebus maneret, in via amisit vxorem suam à Gabaonitis oppressam, vnde postea strages populi magna secuta est. Eccles. 37. A zelantibus te abscondi consilium. Zelantes intelligas, vel invidentes, vel nimis amantes. Item non est consilium querendum à iuuenibus. Roboam regnum pro magna parte amisit consilio iuuenum acquiescens, consilio senũ relicto. Eccle. 25. Quàm speciosa veteranis sapientia & gloriosus intellectus, & consiliũ. Gratia etiam dandi consilium commendabilis est. 1. Mach. 2. Ecce Simon frater vester, scio quia vir consilij est, ipsum audite semper. Præcipuè commendabilis est gratia in his qui habent alios regere. Eccle. 25. Quàm speciosum canitici iudiciũ, & presbyteris cognoscere consilium. Gratia etiam examinandi consilium cõmendabilis est. Sen. Prudentis proprium est examinare consilia multorum, & non citò facili credulitate ad falsa prolabi. Item commendabilis est etiam gratia acquiescendi consilio.

Prouerb. 12. Via stulti recta in oculis eius, qui autem sapiens est, audit consilium. Eiusdem 13. Qui agunt omnia cum consilio, reguntur sapientia. Moyses acquieuit consilio Iethro, licet minor esset. Exod. 18. Non sic ille adolescens, qui audito verbo domini, Si vis perfectus esse &c. abiit tristis. Erat enim habens multas possessiones. Matth. 19.

De præminetia vitæ contemplatiuæ respectu actiuæ. PARS VIII.

DICTO de donis pertinentibus ad vitam actiuam, dicendum est de donis pertinentibus ad vitam contemplatiuam. In hac vero parte, Primò tangetur de præminetia vitæ contemplatiuæ ad actiuam. Secundò, distinguetur contemplatio à meditatione seu consideratione simplici & cogitatione: & tangetur de speciebus considerationis & contemplationis. Tertio, agetur de dono intellectus. Quarto de dono sapientiæ. ¶ Circa primum notandum quòd duodecim sunt in quibus vita contemplatiua præminetiam videtur habere respectu actiuæ. ¶ Primum est, quòd contemplatiua meliori intendit, Deo scilicet, cum actiuam intendat proximo. Contemplatiua dicit, Mihi adhærere Deo, bonum est. Luca 10. Vnum est necessarium. glo. Bedæ, scilicet Deo iugiter inhærere, In Psal. Vnam petij à domino, hanc requiram. Isidorus in libr. differentiari. Inter actiuam & contemplatiuam vitam hæc distat est. Actiuam vitam est quæ in operibus iustitiæ, & proximi utilitate versatur. Contemplatiua autem quæ vacans ab omni negotio, in sola Dei dilectione desigitur. Vna in opere bonæ conuersationis, altera in contemplatione immutabilis est veritatis. Idem in libr. de summo bono: Actiuam vitam mundanis rebus bene vitur. Contemplatiua verò mundo renuntians, soli Deo viuere delectatur. ¶ Secundum est, quòd contemplatiua clarius videt. Vnde Genes. 29. dicitur de Lia, quòd lippis erat oculis. Gregorius: Mens quæ contemplantando otia appetit, plus videt, sed pauciores filios Deo generat: qui verò ad laborem prædicationis se dirigit, minus videt, & amplius parit. ¶ Tertium est, munditia seu pulchritudo. Vnde Genes. 29. dicitur de Rachele, quòd decora erat facie & venusto aspectu. Prouerb. 3. Dicitur de sapientia: Via eius, via pulchræ. Cantic. 6. Laui pedes meos, dicit sponsa: quomodo inquinabo eos? Quartum est securitas. Secura est vita contemplatiua respectu actiuæ. Prouerb. 1. Frustrà iacitur rete ante oculos pennatorum. Glo. Facile euadit laqueos in terris, qui oculos habet in caelis. Prouerbio. 3. Omnes semitæ eius pacificæ. ¶ Quintum est, quies: quies est vita contemplatiua. Vnde Luc. 10. dicitur de Maria, quòd sedens secus pedes domini